

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ حجت؛ کتاب خداوند؛ تفسیر قرآن؛ تفسیر برخی آیات قرآن

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: امیر منتظر المهدی

تاریخ: ۱۳۹۸/۶/۲۰

لطفاً درباره‌ی «إملاء» و «إستدراج» در قرآن توضیح دهید. آیا إملاء و إستدراج یک سنت الهی است؟

آیا خداوند در عصر غیبت امام مهدی علیه السلام، از این سنت استفاده می‌کند؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۸/۶/۲۴

«إملاء» به معنای مهلت دادن به ظالمان و «إستدراج» به معنای گرفتن تدریجی و نامحسوس آنان است که از مصادیق مکر خداوند محسوب می‌شود و از این رو ضرورت دارد که بدون آن، کسی در دنیا باقی نمی‌ماند؛ چراکه همگان کم یا بیش ظلم می‌کنند و تبعاً مستحق مجازات هستند؛ چنانکه فرموده است: «وَلَوْ يُوَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ»^۱؛ «و اگر خداوند مردم را به سبب ظلمشان بگيرد کسی را بر آن باقی نمی‌گذارد، ولی آنان را تا زمانی معین به تأخیر می‌اندازد، پس چون زمانشان به سر رسید نه ساعتی درنگ می‌کنند و نه پیشی می‌گیرند» و هدف از آن سه چیز است:

۱. فرصت توبه و اصلاح داشته باشند تا پس از هلاکت نگویند که اگر به ما فرصت داده می‌شد، توبه و اصلاح می‌کردیم؛ چنانکه فرموده است: «وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ أُولَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ»^۲؛

۱. النحل / ۶۱

۲. ابراهیم / ۴۴

«و مردم را از روزی بیم بده که آنان را عذاب می‌رسد، پس کسانی که ظلم کردند می‌گویند: پروردگارا! ما را تا زمانی نزدیک فرصت بده تا دعوت را بپذیریم و از پیامبران پیروی کنیم. آیا پیش‌تر سوگند نمی‌خوردید که شما را هیچ زوالی نیست؟!» و فرموده است: **﴿أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرُ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذَوْقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ﴾**^۱؛ «آیا شما را به اندازه‌ای که هر کس می‌خواهد متذکر شود در آن متذکر می‌شود عمر ندادیم و بیم دهنده شما را نیامد؟! پس بچشید که برای ظالمان هیچ یاورى نیست».

۲. اگر فرزند صالحی در پشت آنان یا بنده‌ی صالحی در میان آنان است، جدا شود؛ چنانکه فرموده است: **﴿إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا﴾**^۲؛ «اگر تو آنان را باقی گذاری بندگان را گمراه می‌کنند و جز فاجری ناسپاس به دنیا نمی‌آورند» و فرموده است: **﴿وَلَوْلَا رَجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بَغِيرَ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا﴾**^۳؛ «و اگر مردان و زنان مؤمنی نبودند که آنان را نمی‌شناختید و ممکن بود پایمالشان کنید، پس شما را توانی نادانسته برسد، تا خداوند هر کس را می‌خواهد به رحمت خود داخل کند، اگر از هم جدا می‌شدند حتماً کسانی از آنان که کافر شدند را عذابی دردناک می‌رساندیم».

۳. بر ظلم خود بیفزایند تا عقاب شدیدتری در دنیا یا آخرت داشته باشند؛ چنانکه فرموده است: **﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّكُمْ تُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لَأَنْفُسِهِمْ إِنَّمَا تُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ﴾**^۴؛ «و کسانی که کافر شدند نپندارند اینکه به آنان مهلت می‌دهیم برایشان خیر است، تنها برای این به آنان مهلت می‌دهیم تا بر گناه بیفزایند و برای آنان عذابی خوار کننده است».

بدون شک این قاعده در زمان حاضر که امام مهدی علیه السلام غایب است نیز جریان دارد؛ چراکه او عقاب خداوند برای ظالمان در دنیا است و از این رو، تأخیر در ظهورش نوعی إملاء و إستدراج برای آنان محسوب می‌شود، باشد که پیش از دیدن برق شمشیرش توبه و اصلاح کنند یا اگر فرزند صالحی در پشت آنان یا بنده‌ی صالحی در میانشان است، از آنان جدا شود و به زمینه‌سازان ظهور او پیوندد یا بر ظلم خود بیفزایند تا استحقاق هر ترحمی از جانب او را از دست بدهند و کار را به جایی برسانند که جز به نابودی کامل آنان و محو آثارشان از روی زمین راضی نشود و این تأویل سخن خداوند است که فرموده است: **﴿يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا**

۱. فاطر / ۳۷

۲. نوح / ۲۷

۳. الفتح / ۲۵

۴. آل عمران / ۱۷۸

لَمْ تَكُنْ أَمَنْتَ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ^۱؛ «روزی که برخی آیات پروردگارت بیاید، کسی را ایمانش سودی نمی‌رساند اگر پیش‌تر ایمان نیاورده باشد یا در ایمانش خیری کسب نکرده باشد، بگو منتظر باشید که ما هم منتظرانیم».

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
مجلس خبرگان رهبری

